

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 04 września 2009 r.

P/09/092

**Pani
Ewa Lasecka
Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Żyrardowie**

LWA- 410-27-07/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli,¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Żyrardowie, zwanym dalej „MOPS”, kontrolę w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz finansowania ich pobytu przez organy samorządu terytorialnego w latach 2007-2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 sierpnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność MOPS w kontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Kontrola wykazała, że Dyrektor MOPS nie przedstawiała Radzie Miasta Żyrardów potrzeb w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej². Określenie tych potrzeb stanowi, zgodnie z art. 110 ust. 10 cyt. ustawy, podstawę do opracowania przez radę gminy i skierowania do wdrożenia lokalnych programów pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni MOPS posiadali kwalifikacje określone w art. 116 ustawy o pomocy społecznej. Ustalenia kontroli wykazały, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych (12) odbiegał od wskaźnika określonego w art. 110 ust 11 cyt. ustawy, bowiem liczba mieszkańców przypadających na 1 pracownika socjalnego wynosiła odpowiednio: 3.369 w 2007 r., 3.355 w 2008 r. i w I kw. 2009 r. Potrzeba zatrudnienia dodatkowych osób na stanowiskach pracowników socjalnych nie była zgłaszana przez Dyrektora MOPS, ani wykazywana w bilansach potrzeb na lata 2007 - 2009 kierowanych do Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej. Należy zaznaczyć, że w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Żyrardów na lata 2006-2015 jako jeden z problemów w realizacji celu „pomoc społeczna i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” wskazano na duże obciążenie pracowników socjalnych.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Z ustaleń kontroli wynika, że w niedostatecznym stopniu korzystano z dostępnych sposobów informowania mieszkańców o możliwości korzystania z usług opiekuńczych, a także uzyskania skierowania do DPS. Na stronie internetowej MOPS zamieszczono treść ustawy o pomocy społecznej bez podania informacji dotyczących warunków ubiegania się o ww. świadczenia, zasad odpłatności, możliwości pobrania dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku. Nie prowadzono akcji informacyjnej za pośrednictwem publikacji prasowych wydawanych przez Miasto czy zorganizowanych w tym celu masowych spotkań.

Stwierdzono, że MOPS wszystkie złożone w kontrolowanym okresie wnioski o skierowanie do DPS rozpatrzył pozytywnie. Nie wydano także decyzji odmownych w sprawie usług opiekuńczych. Potrzeby finansowe MOPS dotyczące sfinansowania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej Dyrektor MOPS przedstawiała w formie projektów planów budżetowych lub pism kierowanych do Prezydenta Miasta Żyrardowa z wnioskiem o wprowadzenie zmian w budżecie. Potrzeby te były uwzględniane w budżetach Miasta na lata 2007 - 2009.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą MOPS skierował do domów pomocy społecznej 25 osób. W okresie tym Miasto Żyrardów poniosło wydatki na sfinansowanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej w łącznej kwocie 921.762 zł, w tym w 2007 r. – 328.425 zł (29,2% świadczeń ogółem), w 2008 r. – 476.154 zł (40,4% świadczeń ogółem), w I kwartale 2009 r. – 117.183 zł (45,8% świadczeń ogółem).

Analiza 25 postępowań zakończonych wydaniem decyzji wykazała, że do 13 wniosków osób ubiegających się o umieszczenie w DPS nie dołączono wszystkich dokumentów wymienionych w § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej³.

W przypadku 2 osób skierowanych na podstawie orzeczenia sądu MOPS nie skompletował wymaganych dokumentów w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy od dnia wydania decyzji o skierowaniu do domu, co było niezgodne z § 8 ust. 3 cyt. rozporządzenia.

Ustalono, że decyzje dotyczące skierowania do DPS spełniały wymogi określone w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁴.

Na podstawie 25 zbadanych spraw stwierdzono, że odpłatność za pobyt w DPS naliczana była prawidłowo (na podstawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w DPS ogłaszanego przez starostę powiatu).

Stwierdzono jednak, że w 5 przypadkach przyjęto do rozpatrzenia wnioski o skierowanie do DPS bez dołączonych oświadczeń o wysokości dochodu zstępnych lub małżonka co było niezgodne z § 8 ust. 2 pkt 3 cyt. rozporządzenia. Ustalając udział w kosztach pobytu mieszkańca domu pomocy społecznej w 4 przypadkach nie dokonano weryfikacji dochodu osób zobowiązanych (małżonka lub zstępnego) i pominięto te osoby w partycypacji w kosztach pobytu, co było niezgodne z art. 61 ust. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy o pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą Miasto Żyrardów wydatkowało na usługi opiekuńcze łącznie 658.138 zł, w tym w 2007 r. – 312.936 zł, w 2008 r. – 290.376 zł i w I kw. 2009 r. – 54.826 zł. Usługi opiekuńcze świadczone były

² Dz.U. z 2008r. Nr 115, poz. 728 ze zm.

³ Dz. U. Nr 217, poz. 1837

⁴ Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

odpowiednio: w 2007 r. dla 94 osób, w 2008 r. dla 91 osób oraz w I kw. 2009 r. dla 81 osób. Realizacja zadania polegającego na zapewnieniu usług opiekuńczych odbywała się poprzez zlecenie ich Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi oraz na podstawie porozumień w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych zawieranych z innymi podmiotami.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor MOPS w Żyrardowie wydała 266 decyzji przyznających usługi opiekuńcze oraz 53 decyzje w sprawie zwolnienia całkowitego lub częściowego z opłat za świadczenie usług opiekuńczych. W 30 zbadanych decyzjach przyznających świadczenie usług opiekuńczych przyjęto prawidłową wysokość dochodu osób, którym przyznano usługi oraz prawidłowo naliczono odpłatność na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz uchwał Rady Miejskiej Żyrardowa.

Przedstawiając powyższe uwagi i wnioski Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przedstawianie Radzie Miasta Żyrardowa potrzeb w zakresie pomocy społecznej stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.
2. Podjęcie działań w celu osiągnięcia stanu zatrudnienia pracowników socjalnych, zgodnego ze wskaźnikiem określonym w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
3. Wydawanie decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej na podstawie kompletnych wniosków.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków w nim zawartych, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektorowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. adresat,
2. Dep. Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia
3. a.a.